

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10597/2023
06.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Бранислава Босиљковића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Александра Зекић Јовић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Љиљана Сенић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2096/22 од 03.11.2022. године, у седници одржаној 06.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2096/22 од 03.11.2022. године у делу којим је усвајен евентуални тужбени захтев и одлуке о трошковима поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 717/2019 од 16.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужилји на име стицања без основа исплати износ од 46.000 евра са законском затезном каматом почев од 09.08.2018. године до коначне исплате у тој валути или у динарској противвредности према званичном средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је евентуални тужбени захтев да се обавезе тужени да тужилји на име стицања без основа исплати износ од 46.000 евра у тој валути или у динарској противвредности према званичном средњем курсу НБС на дан исплате, и то тако што ће јој сваког месеца исплатити износ од 500 евра у тој валути или динарској противвредности према званичном средњем курсу НБС на дан исплате најкасније до петог у месецу за текући месец почев од априла 2019. године па до коначне исплате износа од 46.000 евра, све доспеле рате одједном почев од априла месеца 2019. године са законском затезном каматом од доспелости сваке појединачне рате до исплате у року од 15 дана под претњом принудног извршења, а у случају доцње у исплати будућих рата, са законском затезном каматом од доспелости сваке рате појединачно до исплате, под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од

289.855,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2096/22 од 03.11.2022. године, одлучено је о жалба тужиле и наведена првостепена пресуда је преиначена у делу којим је одбијен евентуални тужбени захтев и одлуке о трошковима поступка, тако што је обавезан тужени да тужилци на име стицања без основа исплати износ од 46.000 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате и то тако што ће јој сваког месеца исплатити износ од 500 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан исплате најкасније до петог у месецу за текући месец, почев од априла 2019. године па до коначне исплате износа од 46.000 евра, све доспеле рате одједном почев од априла месеца 2019. године са законском затезном каматом од доспелости сваке појединачне рате до исплате, у року од 15 дана под претњом принудног извршења, а у случају доцње у исплати будућих рата, са законском затезном каматом од доспелости сваке рате појединачно па до исплате, као и да тужилци на име трошкова парничног поступка исплати износ од 350.920,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате, док је у преосталом побијаном делу првостепена пресуда потврђена. Обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 196.420,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилца је доставила одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу чланова 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 - други закон) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреда из члана 374. став 1. у вези члана 3. и члана 7. ЗПП на коју ревизија неосновано указује. Наиме, другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено простепеном пресудом, оценио битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности, постпајући сагласно одредбама члана 396. став 1. и 2. ЗПП. Наводи ревизије у односу на оцену доказа и оспоравање утврђеног чињеничног стања, нису разлози због којих се ревизија може изјавити. Императивном одредбом члана 407. став 2. ЗПП изричито је прописано да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. овог закона, а у конкретном случају та одредба није примењена код доношења побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца АА и ВВ, мајка овде туженог ББ, су рођене сестре сада покојног ГГ, који није био ожењен и деце није имао. Са тужилцем је ГГ био у веома добрим односима. Тужилца му је периодично помагала око спремања стана и у кућним пословима, кувала и прала гардеробу, а ГГ ју је материјално помагао давањем око 500 евра месечно ради њене финансијске стабилности. ГГ је био имућан човек. Једном приликом тужилци је понудио да јој да 50.000 евра како би она била материјално обезбеђена за случај да се њему нешто деси, и имала сигурност у болести

и старости, што тужила није прихватила, па је тај износ новца намењеног тужили ГГ предао овде туженом са истим циљем и налогом да од тог новца за случај да се њему нешто деси, тужили сваког месеца исплаћује износ од 500 евра. ГГ је ...2018. године извршио самоубиство. Тужени је након смрти ГГ потврдио да му је дат новац и налог да тужили месечно исплаћује 500 евра све док се укупан износ од 50.000 евра у целости не исплати и отпочео је са извршењем налога, тако да је закључно са фебруаром 2019. године тужили исплаћено укупно 4.000 евра. Након фебруара 2019. године тужени је престао да исплаћује тужили новчане износе од 500 евра месечно, сматрајући да је његова мајка оштећена код деобе заоставштине покојног ГГ по наследничком споразуму са тужилом и решењу о наслеђивању од 05.11.2018. године. У оставинском поступку као предмет заоставштине није наведен, нити је био обухваћен новчани износ од 50.000 евра, туженом предат за живота оставиоца.

Код изнетог стања ствари, по налажењу првостепеног суда тужени јесте у смислу одредбе члана 210. Закона о облигационим односима неосновано задржао новчани износ који му је био предат од стране ГГ са налогом да за случај да се ГГ нешто деси односно његове смрти, исплаћује тужили месечно 500 евра, што је и чинио закључно са фебруаром 2019. године. Тужени нема пуноважан правни основ да преостали износ од 46.000 евра задржи. Међутим, оцењено је да тужила неосновано захтева да се обавезе тужени да јој исплати преостали износ од 46.000 евра из разлога што се не ради о њеној имовини која је прешла у имовину туженог, већ је у питању имовина покојног ГГ који је преминуо и коју је тужени стекао без основа, а која може представљати само заоставштину покојног ГГ која улази у оставинску масу, па су из ових разлога одбијени и примарни и евентуални тужбени захтев.

Другостепени суд је на основу утврђених чињеница закључио да се правни однос који је настао између сада пок. ГГ и овде туженог може дефинисати као уговор о налогу, којим се тужени као налогопримац обавезао на испуњење налога како гласи, а са циљем финансијског збрињавања тужиле за случај смрти ГГ, који ни на који начин није недопуштен, нити се може сматрати да је у супротности са принудним прописима, јавним поретком, правилима морала и добрим обичајима, те нема разлога да се истом не пружи правна заштита. Према утврђеним околностима и члану 767. став 3. ЗОО, налог није престао смрћу ГГ као налогодавца, јер управо смрћу ГГ наступа обавеза туженог као налогопримца да тужили исплаћује износ од 500 евра месечно, док се не исцрпи укупно остављени износ од 50.000 евра у циљу њеног финансијског збрињавања, а с обзиром да је пок. ГГ конкретнзовао на који начин ће тужени предузети радње испуњења налога, а то је исплата износа од 500 евра месечно од укупног износа који је предао туженом пре своје смрти, другостепени суд је оценио да није било места усвајању примарног већ евентуалног тужбеног захтева. Сагласно томе, пресудом другостепеног суда тужени је обавезан на исплату тужили износа од 500 евра месечно почев од априла 2019. године до коначне исплате износа од 46.000 евра, са одговарајућом каматом, све у динарској противвредности у складу са чланом 395. ЗОО, као и да тужили накнади трошкове првостепеног и жалбеног поступка.

По оцени Врховног суда, неосновано се ревизијом туженог оспорава правилност и законитост побијане пресуде.

У конкретном случају, није погрешно примењено материјално право када је тужени обавезан да тужили исплати средства која је ГГ за живота издвојио из своје имовине и тужили наменио за исплату у одређеним месечним износима ради њене

материјалне сигурности, са правно допуштеним циљем и одгођеним почетком извршења. Тужени нема својство наследника покојног ГГ, након чије смрти је налог добијен од њега једно време извршавао, а са исплатом престао без основа у каквом праву које би га на то овластило.

Неосновано се ревизијом туженог оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда, наводима да је код уговора о налогу налогопримац дужан налог извршити лично, да због смрти налогодавца није могуће поступити по дужности полагања рачуна од стране налогопримца прописаној у члану 754. ЗОО, да спорно подлеже примени Закона о наслеђивању, те да гледано као располагање за случај смрти не представља пуноважну испоруку из члана 117. Закона о наслеђивању, ни правно ваљано располагање уговором о уступању и расподели имовине за живота због неиспуњене форме из члана 184. став 1. истог закона, и да све закључено мимо законске регулативе представљало би ништав уговор. У конкретном случају, не ради се ни о завештању, ни о уговору о уступању имовине за живота, као ни о примени наведених материјално правних института. Спор се односи на испуњење обавезе туженог према тужили о којој су у време расправљања заоставштине пок. ГГ, знања имале и тужила и њена сестра као једини законски наследници и титулари наследних права у окончаном оставинском поступку. Тужени је неосновано задржао наменски примљена средства за исплату финансијске подршке тужили, која су за живота ГГ издвојена из његове имовине и нису обухваћена наслеђивањем.

Правилно је побијаном пресудом одлучено о основаности евентуалног тужбеног затева, при чињеницама да се тужени прихватио налога и новца добијеног од стране свог ујака ГГ за исплату финансијске помоћи тужили када то ГГ више не буде у могућности да чини, да није уговорено да налог престаје смрћу налогодавца, да је смрт налогодавца наступила ...2018.године, а тужени по налогу поступао до априла 2019.године, те је описаним поступањем туженог као и законских наследница пок ГГ признато дејство предметног налога управо како је и било договорено са ГГ, а после његове смрти и са тужилом, уз знање и саглашавање и друге законске наследнице. Садржина и извршење налога није недозвољено. Тужени није означио околности да се налога примио с обзиром на своје личне односе са налогодавцем. Тужени нема својство наследника покојног ГГ. Извршење обавезе туженог да продужи извршење налога, како налог гласи, не даје основа закључку о наступању штете за наследнике, тужилу и мајку туженог, код осталих утврђених чињеница о знању наследница за издвојена средства и њиховом држању, као и садржини окончаног оставинског поступка иза покојног ГГ. Код изнетог, правилан је закључак да налог није престао по одредбама члана 767. ЗОО, којима је прописано да налог престаје смрћу налогодавца само ако је тако уговорено или ако се налогодавац примио налога с обзиром на своје личне односе са налогодавцем (став 3.); у том случају налогопримац је дужан продужити поверене послове, ако би иначе наступила штета за наследнике, док они не буду у могућности да сами преузму бригу о њима (став 4.). Издвојени новац за живота оставиоца предат је туженом уз јасно одређени налог да исплату врши у одређеним траншама тужили ради њене материјалне сигурности, што је у одсуству доказа о другачијем споразуму наследника, тужени дужан да изврши, из разлога који су изнети.

Такође, правилно је побијаном пресудом одлучено и о насталим трошковима поступка, применим чланова 153, 154. и 165. ЗПП.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

С обзиром да трошкови датог одговора на ревизију нису били потребни у смислу члана 154. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлуку у ставу другом изреке донео применом члана 165. став 1. истог закона.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић